

Євро та монетарна політика ЄС

Євро є одним із найбільш значущих символів економічної інтеграції ЄС. Створення єдиної європейської валюти має корені в економічних і політичних зусиллях, спрямованих на зміцнення співпраці між країнами Європи після Другої світової війни.

Маастрихтський договір 1992 року став ключовим етапом у створенні євросони, започаткувавши Європейський Союз і сформувавши основу для Економічного та валютного союзу. Офіційний запуск євро відбувся 1 січня 1999 року, а готівковий євро увійшов в обіг 1 січня 2002 року.

Створення єврозони

1992

Маастрихтський договір закріплює плани поступового впровадження євро як єдиної валюти та визначає критерії конвергенції для країн-членів.

1

2

1999

Офіційний запуск євро як єдиної валюти для безготівкових розрахунків у 11 країнах ЄС. Створення Європейського центрального банку.

2002

Готівковий євро входить в обіг, замінюючи національні валюти країн єврозони. Початок нової ери в європейській економічній інтеграції.

3

Роль євро в економічній інтеграції ЄС

Полегшення торгівлі та інвестицій

Єдина валюта усуває валютні ризики та витрати на обмін валют для країн-членів єврозони. Це спрощує торгівлю, знижує трансакційні витрати та робить ціни прозорішими для споживачів та інвесторів.

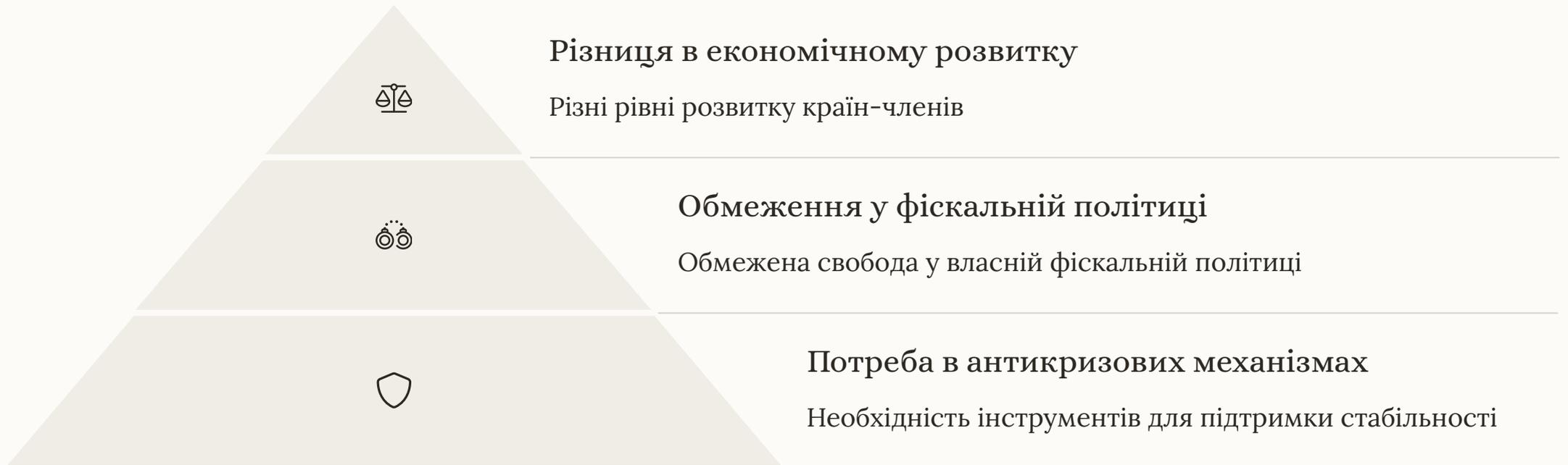
Макроекономічна стабільність

Єдина валюта сприяє економічній стабільності, оскільки централізоване управління монетарною політикою з боку ЄЦБ забезпечує низькі рівні інфляції та стабільні процентні ставки.

Глобальна резервна валюта

Євро є однією з найбільш важливих резервних валют у світі. Це підвищує геополітичний вплив єврозони та забезпечує стабільність для її членів.

Виклики єврозони

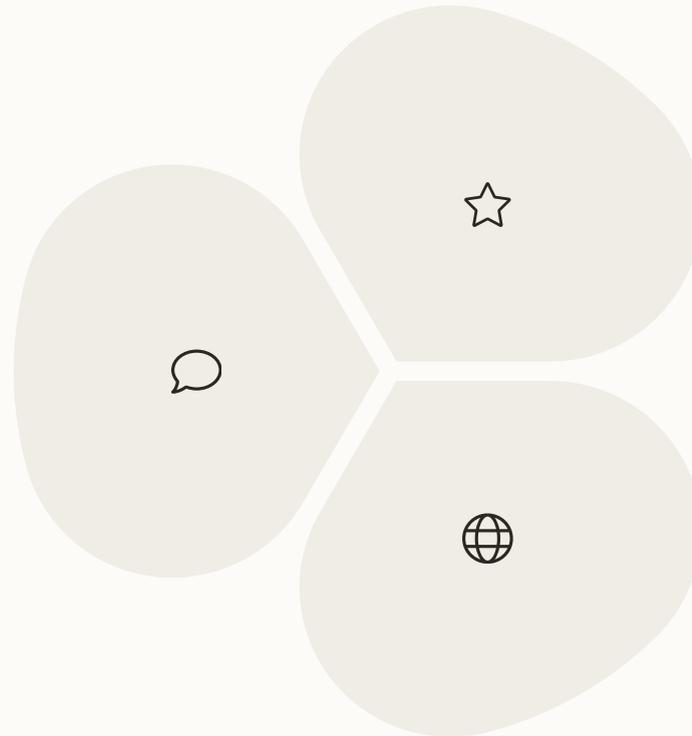

Незважаючи на численні переваги, єврозона стикається з певними викликами. Країни мають різні рівні економічного розвитку, що іноді призводить до напруги в межах єдиної монетарної політики. Наприклад, економіки Німеччини та Греції суттєво відрізняються, що ускладнює ефективне застосування однакових монетарних інструментів.

Структура Європейського центрального банку

Правління

Складається з президента, віце-президента та чотирьох інших членів, які призначаються на 8 років. Відповідає за реалізацію рішень ЄЦБ та управління щоденною діяльністю банку.

Рада керуючих

Головний орган прийняття рішень ЄЦБ, який складається з членів Правління та голів центральних банків країн євросони. Визначає монетарну політику та встановлює ключові процентні ставки.

Генеральна рада

Включає президента та віце-президента ЄЦБ і голів центральних банків усіх країн ЄС. Координує монетарну політику та готує країни-члени ЄС до введення євро.

Функції Європейського центрального банку

Визначення та реалізація монетарної політики

ЄЦБ встановлює ключові процентні ставки, керуючи загальною пропозицією грошей у євроні. Монетарна політика спрямована на підтримання стабільності цін.

Проведення операцій на валютному ринку

ЄЦБ має право втручатися у валютний ринок для коригування курсу євро у випадку значних коливань, забезпечуючи стабільність відносно інших валют.

Банківський нагляд

ЄЦБ виконує наглядові функції через Єдиний наглядовий механізм, відповідаючи за моніторинг найбільших банківських установ євроні.

Випуск банкнот

ЄЦБ має виключне право на випуск банкнот євро, забезпечуючи контроль за обігом готівки в євроні.

Завдання Європейського центрального банку

Забезпечення стабільності цін

Утримання інфляції на рівні близькому до 2%

Сприяння фінансовій стабільності

Забезпечення стійкості фінансових ринків

Підтримка економічної політики

Сприяння економічному зростанню в ЄС

Головне завдання ЄЦБ, закріплене в статті 127 Договору про функціонування Європейського Союзу, – це підтримання стабільності цін у євросоні. Інші завдання доповнюють цю основну мету і спрямовані на зміцнення економічної та фінансової стійкості регіону.

Процентні ставки як інструмент монетарної політики

Облікова ставка

Головна ставка рефінансування, за якою банки можуть отримувати кредити від ЄЦБ на тиждень. Є основним індикатором вартості грошей у еврозоні.

Ставка за депозитами

Ставка, яку ЄЦБ виплачує банкам за депозити, розміщені на одну ніч. Стимулює або стримує банки від накопичення коштів у ЄЦБ.

Маргінальна ставка

Ставка, за якою банки можуть отримати кредити на один день. Є дещо вищою за облікову ставку і служить орієнтиром для короткострокових ринкових ставок.

Операції на відкритому ринку

Головні операції рефінансування (MRO)

Короткострокові кредити, що надаються банкам на щотижневій основі під заставу високоякісних активів. Допомагають контролювати рівень ліквідності в єврозоні.

Довгострокові операції рефінансування (LTRO)

Операції, які надають банкам довгострокові кредити терміном від одного місяця до кількох років. Застосовуються, коли економіка потребує стабільнішого фінансування.

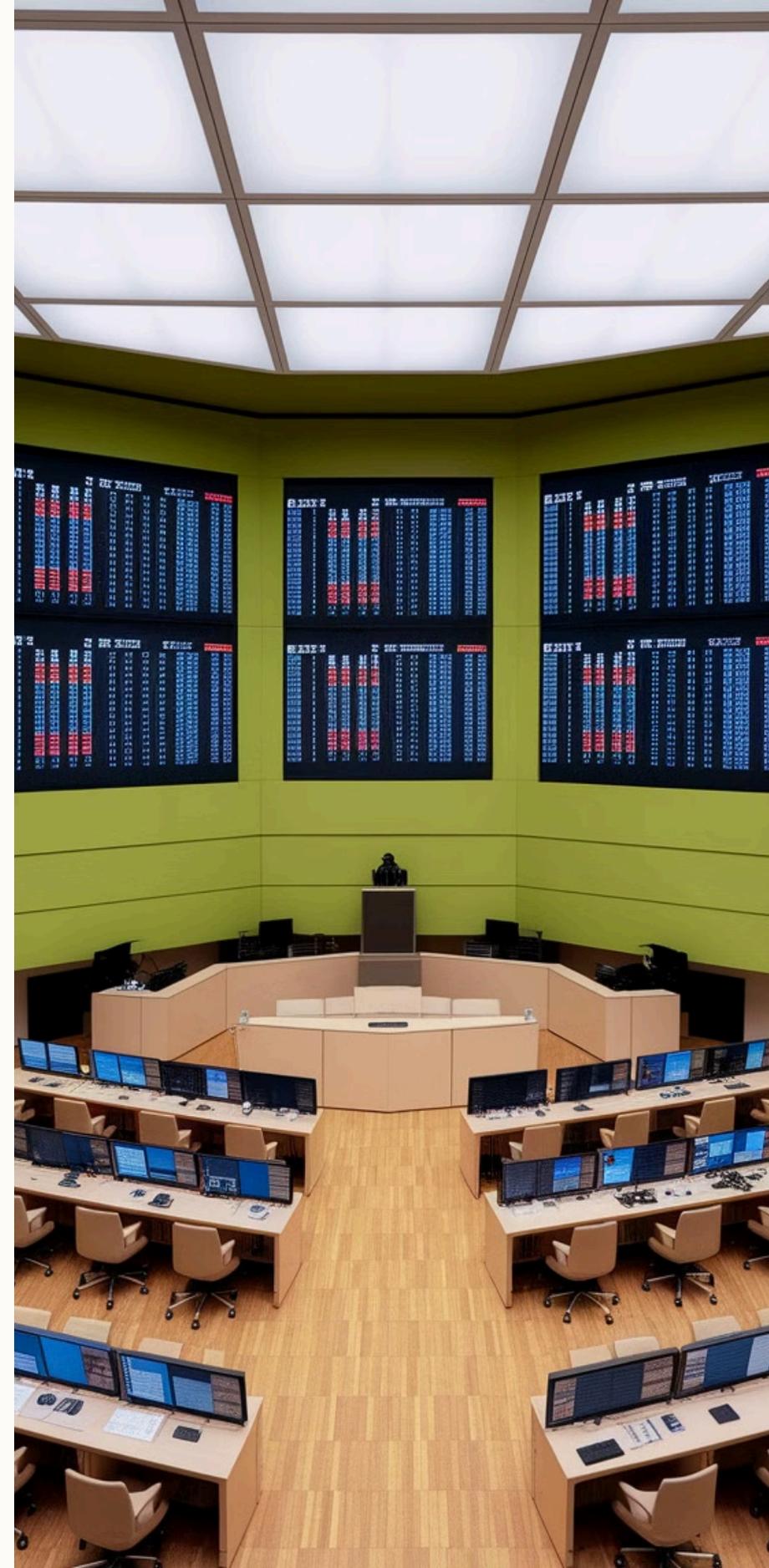
Цільові довгострокові операції (TLTRO)

Надають дешеві кредити банкам за умови, що вони спрямовують кошти на кредитування реальної економіки. Стимулюють кредитування домогосподарств та підприємств.

Програми купівлі активів (APP)

ЄЦБ скуповує державні та корпоративні облігації для збільшення грошової маси та підтримки економічної активності. Основний нетрадиційний інструмент.

Нетрадиційні інструменти монетарної політики

Кількісне пом'якшення (QE)

Широкомасштабна скупка активів, зокрема державних і корпоративних облігацій, на вторинному ринку. Метою є збільшення грошової маси в економіці, стимулювання кредитування та інвестицій і зниження довгострокових процентних ставок.

Програма QE була запущена ЄЦБ у 2015 році для подолання низької інфляції та підтримки економічного зростання.

Негативні процентні ставки

ЄЦБ запровадив негативну ставку за депозитами для стимулювання банків не накопичувати кошти на рахунках у центральному банку, а вкладати їх у реальну економіку.

Це сприяє збільшенню кредитування бізнесу та домогосподарств, що підтримує економічне зростання та підвищує інфляцію.

Монетарна політика в умовах економічної нестабільності

1,85 трлн €

Обсяг РЕЕР

Пандемічна програма закупівлі активів у відповідь на COVID-19

-0,5%

Депозитна ставка

Історично низький рівень під час кризи

2%

Ціль інфляції

Оптимальний рівень для стабільного зростання

В умовах економічної нестабільності ЄЦБ адаптує свою монетарну політику, використовуючи як традиційні, так і нетрадиційні інструменти. Метою цих заходів є утримання стабільності цін, запобігання дефляції та стимулювання економічної активності.

Антикризові заходи ЄЦБ

Фінансова криза 2008

ЄЦБ знижував ключові ставки та розширював кредитування через операції на відкритому ринку. У 2015 році було введено QE, що дозволило викупляти державні та корпоративні облігації для збільшення грошової маси та підтримки інвестиційного попиту.

Боргова криза еврозони

У відповідь на боргову кризу (2010-2012) ЄЦБ активізував скупку суверенних облігацій країн з високим рівнем заборгованості. Було започатковано програми екстреного кредитування для стабілізації фінансового сектору та створено Європейський стабілізаційний механізм.

Пандемія COVID-19

У відповідь на пандемію ЄЦБ запусив Пандемічну програму закупівлі активів обсягом 1,85 трлн євро, знизив ставки і надав банкам додаткове фінансування через TLTRO, а також послабив регуляторні вимоги для полегшення умов кредитування.